

Co-funded by
the European Union

PRACOVNÍ LISTY S AKTIVITAMI PRO ŽÁKY

Erasmus+ Projekt Spectrum - Podpora výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Číslo projektu: 2023-1-CZ01-KA220-SCH-000156646

Tyto pracovní listy s aktivitami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které byly vytvořeny v rámci projektu SPECTRUM programu Erasmus+, poskytují učitelům řadu aktivit, které jim umožní efektivně uplatnit osvědčené postupy v praxi. Tyto aktivity zahrnují různé hry, specializované pracovní listy a další rozmanité materiály, které jsou určeny ke vzdělávání žáků zábavnou formou a k jejich dalšímu rozvoji.

Seznam oblastí zaměření:

- Dyspraxie
- Dyslexie
- Dysortografie
- Vývojová dysfázie
- Dysgrafie
- ADHD s převahou poruchy pozornosti
- ADHD s převahou hyperaktivního a impulzivního chování
- Autismus (bez narušení intelektu)
- Aspergerův syndrom
- Dyskalkulie
- Zrakové postižení
- Sluchové postižení

Oblast zaměření: Dyspraxie

Název aktivity: „Výzva na kladině“

Cíl:

- Zlepšení rovnováhy, koordinace a prostorového vnímání.
- Rozvoj hrubé motoriky prostřednictvím řízených pohybů.
- Získání důvěry v pohybové aktivity prostřednictvím zábavných a dosažitelných výzev.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena k individuálnímu procvičování, ale může být také upravena pro úkoly v malých skupinách nebo týmová cvičení podle pokynů učitele.

Cílová věková skupina: Je určena především pro žáky **prvního stupně**, ale lze ji upravit pro starší nebo mladší děti změnou obtížnosti.

Pomůcky:

- Kladina (nebo jednodušší varianta s nalepenou páskou na podlaze)
- Drobné předměty k přenášení (pytlíky s fazolemi, lehké míče, malé hračky)
- Kužely nebo značky pro vytvoření cesty
- Časovač (volitelný)

Pokyny:

- Na podlahu postavte kladinu (nebo nalepte pásku či použijte prkno s bezpečnou oporou).
- Vytvořte jednoduchou překážkovou dráhu kolem kladiny pomocí kuželů nebo značek.
- Začněte základním úkolem: požádejte dítě, aby přešlo po kladině, aniž by z ní sestoupilo.
- Postupně přidávejte úkoly, jako je nošení malého předmětu, chůze pozpátku nebo chůze po zakřivené cestě.
- Ve skupině zorganizujte zábavný štafetový závod, při kterém se děti střídají v překonávání kladiny a předávání předmětu dalšímu účastníkovi.
- Poskytujte slovní povzbuzení a vedení, chvalte snahu a pokroky dítěte při překonávání dráhy.

Tipy pro pedagogy:

- Začněte se širokou a stabilní kladinou a postupně přejděte na užší nebo náročnější uspořádání.
- Použijte značky nebo samolepky na kladině, které pomohou s umístěním nohou a poskytnou další podporu.
- Dopřejte dětem přestávky a přizpůsobte náročnost podle jejich pohodlí

Co-funded by
the European Union

- Zaměřte se na zábavu a radost z pohybu spíše než na dokonalé provedení, aby si děti budovaly sebevědomí a chuť se zapojit.

PŘÍLOHA

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: Dyspraxie

Název aktivity: "Já v životní velikosti"

Cíl:

- Zlepšit povědomí o tvaru těla, proporcích a prostorové orientaci.
- Procvičení jemné a hrubé motoriky kreslením, vybarvováním a polohováním částí těla.

Doba trvání: 30-60 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena k individuálnímu procvičování, ale lze ji podle pokynů učitele použít i ve skupině.

Cílová věková skupina: Tato aktivita je primárně určena pro žáky prvního stupně, ale lze ji přizpůsobit pro použití s jinými věkovými skupinami podle potřeb žáků.

Pomůcky:

- Role kreslicího papíru nebo velké kusy lepenky spojené dohromady
- Výtvarné potřeby (fixy, barevné tužky, štětce, vodové barvy atd.)
- Nůžky (v případě potřeby stříhání)
- Páska (pro připevnění papíru k podlaze)

Pokyny:

- Rozviňte papír na kreslení a připevněte jej k podlaze páskou, aby neklouzal. Zajistěte, aby byl prostor volný a bezpečný, aby si dítě mohlo lehnout.
- Požádejte dítě, aby si lehlo na papír. Pomocí fixy pečlivě obkreslete jeho tělo a vytvořte obrys jeho postavy.
- Povzbudte dítě, aby nakreslilo detaily v rámci obrysu - části těla (oči, nos, ústa, ruce, nohy), oblečení a doplňky.
- Použijte výtvarné potřeby, abyste lidskou postavu obohatili o barvy, texturu a kreativitu.
- Diskutujte o umístění částí těla, abyste si upevnili představu o jejich poloze a funkci.

Tipy pro pedagogy:

- Poskytněte dítěti zrcadlo, aby mohlo pozorovat své tělo a přesně nakreslit jeho části.
- Pokud má dítě potíže, rozdělte úkol na menší kroky (např. nejprve nakreslete hlavu, pak ruce atd.).
- Předvedte, jak nakreslit jednoduchý obrys nebo detail, abyste dětem ukázali, jak na to.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: Dyslexie

Název aktivity: „Vyhledávač“

Cíl: Zlepšit fonologickou gramotnost, tj. schopnost rozpoznávat písmena a hlásky a pracovat s nimi. Rozvíjet správné čtení a psaní. Podporovat soustředění a vizuální paměť.

Doba trvání: 10-20 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová (3-5 studentů)

Cílová věková skupina: 8-9 let

Pomůcky:

- Papíry, na které se budou psát slova nebo písmena (mohou to být kartičky). K ilustraci můžete použít i obrázky.
- Tužky nebo fixy.
- Vizuální karty nebo plakáty znázorňující šest typů slabik v angličtině (zavřené, otevřené, tiché E, samohláskový tým, řízené R, souhláska -le). Seznam odpovídajících hlásek a písmen (fonémů a grafémů), který dětem připomene obtížná písmena a zvuky. Český jazyk tyto vzory nemá, tam v této aktivitě pracujeme jen s rozpoznáváním prvního a posledního písmena ve slově.

Pokyny:

- Na papír (nebo kartičky) si připravte několik slov, která mají nějaký vzor - například slova s podobnými písmeny nebo hláskami. Můžete také použít písmena, která se často zaměňují (např. b/d, g/q, e/a), nebo slova s obtížnými pravopisnými pravidly.
- Každé dítě dostane několik kartiček s různými slovy a slabikami. Poté dostane papír se seznamem písmen (např. B, M, N, K) a musí hledat slovo, které začíná nebo končí na určité písmeno (bota, medvěd, noc, kočka atd.).
- Poté musí dítě najít všechny slabiky, které k danému slovu patří (např. koč, ka). V angličtině není vztah mezi písmenem a jeho výslovností vždy jasně předvídatelný. Angličtina má šest typů slabik a děti se učí hláskovací vzory. Například v češtině žádné hláskovací vzory neexistují. Materiály je proto třeba upravovat podle specifik daného jazyka.
- Zvýšení obtížnosti: Pracujte se složitějšími slovy nebo přidávejte různé záměny písmen.
- Více vizuální podoby: U slova „kočka“ můžete barevně zvýraznit písmena nebo obrázky, které se slovy souvisejí (např. obrázek kočky).
- Reflexe: Po dokončení aktivity si společně projděte správná slova a zaměřte se na části, které byly pro dítě nebo skupinu nejtěžší. Zkontrolujte, která písmena nebo slabiky byly problematické, a zaměřte se na ně při další aktivitě.

Tip pro pedagogy: Tuto aktivitu lze individuálně přizpůsobit potřebám dítěte (různé úrovně obtížnosti).

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Přehled - Příklady kategorií slabik, pro anglický jazyk (český jazyk tyto vzory nemá)

Otevřené slabiky (Open syllables):

Slabiky končící na samohlásku, samohláska bývá dlouhá - he, go, fly, rise, me, no.

Zavřené slabiky (Closed syllables):

Slabiky končící na souhlásku, samohláska bývá krátká - cat, big, jump, help, dog.

Tiché „E“ (Silent e):

Slabiky, které obsahují na konci němé "E", které často prodlužuje předchozí samohlásku - time, make, cute, cake, drive, home.

Samohláskový tým (Vowel team):

Když se dvě nebo více samohlásek spojí v jednu hlásku - team, bread, boat.

Řízené R (R-controlled syllables):

Samohláska, po které následuje "R", které mění její zvuk - ar, or, er - car, her, farm.

Souhláska -le (Consonant-le syllables):

Slova končící na souhlásku, po níž následuje "-le", přičemž v předcházející slabice odpadá samohláska, takže druhá slabika je neslabičná - table, apple, candle, puzzle.

Karty pro určení prvního nebo posledního písmene (B, D, C, K). Níže uvedená tabulka je určena pro český jazyk, obdobnou lze využít v anglickém jazyce. Výběr slov je na učiteli, jsou to např.:

bota	balón	brýle	buchta
buben	dům	duha	delfín
dort	dveře	cihla	citrón
cukr	cesta	cibule	klíč
kočka	kráva	kost	kolo

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Dyslexie

Název aktivity: „Zvukový detektiv“

Cíl: Rozvíjet sluchové vnímání, zejména schopnost rozpoznávat a manipulovat s jednotlivými hláskami a zvuky ve slovech. Zlepšit fonologické povědomí a pomoci dětem rozpoznat rozdíly mezi hláskami, s jejichž rozlišováním mohou mít problémy. Podpořit schopnost soustředění a posílit krátkodobou sluchovou paměť.

Doba trvání: 10-15 minut

Organizační forma aktivity: Individuální nebo ve skupinách 2-4 žáků.

Cílová věková skupina: V případě závažnější dyslexie lze použít i pro starší žáky.

Pomůcky:

- Přehrávač nebo mobilní telefon (pokud chcete nahrávat zvuky) nebo jiné audio zařízení.
- Obrázkové kartičky (pro vizuální podporu) nebo papír a tužky na poznámky.
- Různé předměty nebo obrázky, které vydávají charakteristické zvuky (např. zvonek, klíč, auto, pes, kapky deště atd.).

Pokyny:

- Připravte si různé předměty, které vydávají charakteristické zvuky (např. zvonek, píšťalka, tlesknutí atd.), nebo nahrajte několik jednoduchých zvuků (např. zvuky domácích zvířat, dopravních prostředků). Pokud budete pracovat s obrázky, připravte si je na stůl (např. obrázek auta, kočky apod.).
- Žáci budou vyzváni, aby identifikovali zvuky a popsali, co je může vydávat.
- Přehrajte zvuky celé skupině a žáci budou hádat, co to je. Žáci ve skupině mohou také diskutovat o tom, jaký zvuk slyší, což podporuje komunikaci a pozornost. Můžete přidat varianty, například tleskání nebo změnu intenzity zvuku (např. hlasité a tiché tleskání), a žáci mohou určovat rozdíly.
- Učitel může také říci dvě velmi podobná slova a žáci určí rozdílné hlásky (les-ves = tedy odlišná první hláska/ nora-hora = odlišná první hláska)
- Nechte žáky vytvořit vlastní zvuky nebo rytmy (např. tleskáním, tukaním do stolu) a ostatní žáci je budou napodobovat.
- **Skládání zvuků:** Po rozpoznání jednotlivých zvuků mohou děti na základě slyšených zvuků skládat celé věty nebo příběhy (např. „Pes štěká a auto troubí“).

Střídání rolí ve skupině: Každý žák ve skupině může mít přiřazenou roli:

Role	Úkol
Posluchač	Soustředí se na pozorné naslouchání.
Zapisovatel	Zapisuje odpověď skupiny.
Prezentující	Podělí se o svůj odhad se třídou.
Tvůrce zvuku (nepovinné)	Vytváří zvuk, který ostatní mají uhodnout při vytváření a napodobování zvuků.

Tip pro pedagogy: Tuto aktivitu můžete zopakovat s novými hláskami nebo se zaměřit na některé obtížnější hlásky (např. slova, která znějí podobně, ale mají jiný význam).

PŘÍLOHA

Zvuky z farmy:

https://artlist.io/sfx/categories/farm-animals?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=17354866932&utm_content=141034470910&ad=650184910956&device=c&gad_source=1&gclid=CjwKCAiA3ZC6BhBaEiwAeqfvyg RxllvEEjc UcUch8turVwzso0i5JYoMSeL9gV3JxMIql2zCoVhRoC9TAQAvD BwE

Zvuky divoké přírody v lese:

<https://www.youtube.com/watch?v=xfYwyi2AR9k>

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Dysortografie

Název aktivity: „Najdi chybu“

Cíl: Zlepšit schopnost žáků odhalit pravopisné chyby a pochopit rozdíly mezi správným a nesprávným pravopisem. Zlepšit pozornost a přesnost při psaní.

Doba trvání: 10-20 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (2-4 studenti)

Cílová věková skupina: 7-11 let

Pomůcky:

- Texty se záměrně vloženými pravopisnými chybami (můžete použít několik vět nebo krátkých příběhů, kde jsou chyby v používání velkých písmen, interpunkce, i/y atd.).
- Tužky nebo fixy na opravy.
- Papíry s texty pro každé dítě.

Pokyny:

- Napište krátké texty s několika pravopisnými chybami. Mějte na paměti, že tyto chyby by měly být pro žáky dostatečně náročné, ale ne příliš složité. Chyby by se měly zaměřit na typické oblasti, které jsou pro děti s dysortografií náročné, například: Pravidla pro použití dle gramatických pravidel „i/y“ (např. vyjmenovaná a příbuzná slova nebo vzory podstatných jmen), „ě/je“ (u bě, pě, vě, mě), „s/z“ (např. u předpon) nebo používání velkých písmen a interpunkce.
- Žáci mají za úkol přečíst si texty a najít v nich pravopisné chyby. Jakmile chybu najdou, musí ji opravit. Můžete žákům pomoci vysvětlením, proč je daná odpověď špatná a jaká pravidla se k opravě vztahují. Žáky vedeme k tomu, aby si své opravy po dokončení zkontrolovali.
 - **Pro starší žáky:** Můžete použít složitější texty nebo přidat více chyb. Žáci mohou pracovat ve dvojicích nebo skupinách. Každá skupina dostane text, najde v něm chyby a pak je všichni společně opraví.
 - **Pro skupiny:** Rozdělte žáky do skupin a každé skupině dejte vlastní text. Skupiny mohou porovnat své podtržené části a diskutovat o tom, co je podle nich špatně. Společně navrhnu opravy. Můžete aktivitu také zkusit formou soutěže, která skupina najde všechny chyby.
- Po dokončení oprav textů si prohlédněte výsledky a zjistěte, které chyby se vyskytovaly nejčastěji.
- Vysvětlete pravidla, která se na chyby vztahují, a zaměřte se na zlepšení těch oblastí, které byly nejproblematičtější.

Tip pro pedagogy: Žákům můžete dát shrnutí gramatických pravidel, se kterými budou pracovat.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Příklad pro krátký text s chybami (zaměřeno na procvičení gram. pravidel pro vyjmenovaná a příbuzná slova):

Včera se moje rodina vidala do zoo. Viděli jsme spoustu zvířat, například lvy, tygry a spoustu opic. Opyce byly velmi legrační a houpaly se na větvích stromů. Moje sestra řekla: "Podívej! Ta opice jí banán!" Později jsme šli k žirafám. Jedna žirafa byla vyšší než druhá. Pak jsme se zastavili na oběd. Snědl jsem sendvič a napyl se džusu. Potom jsme si v obchodě koupili suvenýry. Bil to skvělý den a všichni jsme byli spokojení.

Oblast zaměření: Dysortografie

Název aktivity: „Řetězec slov“

Cíl: Pomoci žákům rozpoznávat hranice mezi slovy a správně je psát. Rozvíjet schopnost identifikovat, kde jedno slovo končí a druhé začíná, což je klíčové pro správný pravopis. Zlepšit pozornost a schopnost soustředit se na detaily při psaní a čtení.

Doba trvání: 10-15 minut

Organizační forma aktivity: Individuálně nebo ve skupinách po 2-4 žácích.

Cílová věková skupina: 8-11 let

Pomůcky:

- Papíry a tužky nebo fixy.
- Předem připravené texty nebo kartičky se slovy, kde jsou slova spojena do jednoho dlouhého slova.
- Obrázky, pokud chcete dětem pomoci spojit slova s konkrétními předměty (například obrázek stolu, knihy, psa).

Pokyny:

- Karty mohou být zpočátku připraveny s jednoduchými slovy, např. pesakočka, modráobloha atd.
- Vysvětlete dětem, že úkolem je najít správné hranice mezi slovy. Řekněte žákům, že správné oddělení slov je velmi důležité pro to, aby text dával smysl.
- Vezměte si fixu a správně oddělte slova - svislou čarou. Použijte obrázkovou vizuální podporu, aby žáci věděli, co se po nich požaduje. Ve skupině dostane každý žák část věty nebo slovo a musí dbát na to, aby je správně oddělil. Poté mohou diskutovat o tom, proč tomu tak je.
- Pro pokročilé děti: Používejte složitější věty nebo fráze, které obsahují více slov a složitější struktury.
- Po dokončení úkolu zkontrolujte výsledky. Zkontrolujte, zda žáci správně rozdělili slova, a zeptejte se jich, zda chápou, proč je důležité slova správně dělit. Vysvětlete, jak může špatně umístěná mezera změnit význam celé věty.

Tip pro pedagogy:

Karty s „dlouhým slovem nebo větou“ lze zalaminovat pro opakované použití. Pokud žáci udělají chybu, mohou kartu jednoduše setřít a zkusit to znovu.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

pesakočka	modráobloha
červenárůže	velkýdům
mámaatáta	dlouhévlasy
stůlažidle	jablkoahruška
horkýčaj	studenávoda
Kočkaběhá.	Mámrádjablka.
Milujučtení.	Mámrádtousty ▪

Oblast zaměření: Vývojové poruchy jazyka

Název aktivity: „Nadřazená slova“

Cíl: Procvičit nadřazená a podřazená slova s vizuální podporou. Upevnit pochopení významu slov.

Doba trvání: 10-15 minut

Organizační forma činnosti: individuální

Cílová věková skupina: 7-8 let

Pomůcky: pracovní list, propiska

Pokyny: Přečtěte si slova v řádku a přeškrtněte ta, která mezi ostatní nepatří. U zbývajících slov určete nadřazené slovo.

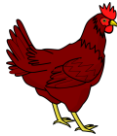

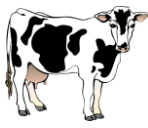

Tip pro pedagogy: Můžete dětem zadat i opačný úkol, aby říkaly slova podřazená slovům nadřazeným. Používejte reálné předměty v okolí dítěte (např. školní pomůcky, barvy, části těla, elektrické spotřebiče).

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA: Pracovní list „Vyber slovo, které se mezi ostatní nepatří, a pojmenuj zbytek.“

rukavice	košile	slepice	klobouk	kalhoty	OBLEČENÍ
					
auto	mozek	autobus	vlak	letadlo	D _ _ _ _ _ Í P _ _ _ _ _ Y
					
židle	skříň	stůl	netopýr	postel	N _ _ _ _ K
					
strom	pes	kočka	kráva	králík	D _ _ _ _ Í Z _ _ _ _ A
					
jablko	banán	citron	hruška	tužka	O _ _ _ E
					
mrkev	brokolice	okurka	třešeň	paprika	Z _ _ _ _ A
					
housle	loď	kytara	flétna	buben	H _ _ _ _ Í N _ _ _ _ E
					

Oblast zaměření: Vývojové poruchy jazyka

Název aktivity: „Vytvoření příběhu“

Cíl: Podpořit rozvoj slovní zásoby a tvorby vět. Naučit se vytvářet smysluplné příběhy. Procvičovat tvorbu vět jednoduchých a souvětí.

Doba trvání: 10-15 minut

Organizační forma činnosti: Individuální

Cílová věková skupina: 6-9 let

Pomůcky: Pracovní list

Pokyny: Podívejte se na obrázky. Pokuste se na základě obrázků vytvořit krátký příběh. (Můžete použít všechny obrázky nebo si vybrat jen některé).

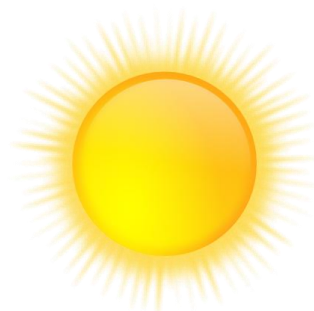
Tip pro pedagogy: Příběh si zapište nebo nahrajte. Později se k němu můžete vrátit a zkusit ho více rozvinout. Na základě obrázků můžete zkusit vytvořit další různé příběhy. Tuto aktivitu můžete použít také ve skupině. Studenti se budou při vytváření příběhu střídat. Každý student přidá jednu větu. Cílem je vytvořit smysluplný nebo zábavný příběh.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA: Příklady obrázků pro vytvoření příběhu.

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Dysgrafie

Název aktivity: „Dobrodružství s plastelínou“

Cíl: Rozvíjet jemnou motoriku, koordinaci oko–ruka a prostorové vnímání. Aktivita posiluje svaly prstů a rukou, které jsou zásadní pro psaní. Zároveň podporuje schopnost dítěte řídit se pokyny a rozvíjí kreativitu prostřednictvím práce s materiálem.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (1-4 studenti).

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Různobarevná plastelína
- Jednoduché formičky (např. zvířata, ovoce, vozidla)
- Přírodní materiály (např. kaštiny, žaludy, kusy dřeva)

Pokyny:

- Připravte si různobarevnou plastelínu a jednoduché formičky.
- Nechte dítě vybrat si barvu plastelíny a začít ji tvarovat podle své fantazie.
- Ukažte dítěti, jak použít formičky pro vykrajování tvarů z plastelíny.
- Kombinujte jednotlivé tvary a vytvářejte větší struktury.
- Během tvoření si s dítětem povídejte o tom, co vyrábí, jaké barvy používá a jaké tvary zná.

Tipy pro pedagogy:

- Postupně zavádějte složitější formy nebo úkoly, například vytváření vzorů.
- Místo formiček můžete použít přírodní materiály, jako jsou kaštiny, žaludy nebo kousky dřeva.
- Povzbudte děti, aby vymýšlely vlastní tvary a příběhy, které mohou z plastelíny vytvořit.
- Pochvalte děti za jejich snahu a kreativitu, abyste zajistili, že je činnost bude bavit a zůstanou motivované.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: Dysgrafie

Název aktivity: „Kreslení překážkové dráhy“

Cíl: Rozvíjet jemnou motoriku, koordinaci ruka-oko a prostorové vnímání. Aktivita je zaměřena na zlepšení schopnosti dítěte ovládat psací náčiní (tužku, pero) při plnění zábavného a zároveň náročného úkolu.

Doba trvání: 20-30 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (1-4 studenty).

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Papír
- Tužky, pastelky
- Malé překážky (např. krabice, knihy, provázky)
- Páska

Pokyny:

- Příprava: Na papír nakreslete jednoduchou překážkovou dráhu. Může obsahovat prvky jako cikcaky, spirály, smyčky a rovné úseky. Lze přidat i malé obrázky překážek, např. mosty nebo tunely.
- Kreslení dráhy: Každé dítě dostane kopii dráhy. Jejich úkolem je trasu obkreslit tužkou bez zvednutí ruky z papíru a bez vyjetí z linie.
- Fyzická překážková dráha: V prostoru třídy nebo herny vytvořte jednoduchou dráhu pomocí krabic, knih nebo provázků. Děti ji absolvují fyzicky po dokončení kreslené části.
- Propojení aktivit: Po dokončení dráhy na papíře se děti vydají po podobné cestě na fyzické překážkové dráze. To pomáhá posílit spojení mezi nakreslenou cestou a fyzickým pohybem.

Tipy pro pedagogy:

- S rozvojem dovedností dětí postupně upravujte kreslenou i fyzickou dráhu tak, aby byly náročnější.
- Umožněte dětem navrhnout vlastní překážkové dráhy a podělit se o ně se svými vrstevníky.
- Průběžně děti motivujte a chvalte za úsilí, aby si udržely zájem a chuť pracovat.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Příklad:

Start: Nakreslete velký kruh v levém horním rohu papíru jako výchozí bod.

Cikcak: Od kruhu vede klikatá čára směrem dolů.

Spirála: Na konci cikcaku následuje spirála, která se rozšiřuje směrem ven.

Most: Po spirále následuje rovná čára jako most. Pod mostem můžete nakreslit vlnovku jako řeku.

Smyčka: Za mostem nakreslete smyčku, která se vrací zpět k mostu.

Tunel: Dále následuje oblouk jako tunel.

Cíl: Na konci tunelu opět velký kruh jako cílový bod.

Dráhu lze podle potřeby upravit nebo doplnit o další prvky. Pro větší atraktivitu aktivity můžete použít různé barvy.

Oblast zaměření: ADHD (s převahou poruchy pozornosti)

Název aktivity: „Příprava do školy“

Cíl: Podpořit děti v tom, aby se naučily zvládat denní rutinu rozdělením na menší, zvládnutelné kroky. Posilovat pozornost, správné pořadí úkolů, sebeuvědomění a pocit úspěchu.

Doba trvání: 25-30 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo malá skupina s podporou učitele

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Pero, tužky nebo fixy
- Prázdný list A4

Pokyny:

1. Začněte tím, že řeknete: „Někdy se může zdát, že ranní příprava do školy je náročná. Když si ji ale rozdělíme na malé kroky, bude to jednodušší a může to být i zábava!“
2. Společně se třídou vymyslete všechny činnosti, které děti obvykle dělají před odchodem do školy. Napište je nebo nakreslete na tabuli v náhodném pořadí.
Například:
 - Probudit se
 - Vyčistit si zuby
 - Obléct se
 - Nasnídat se
 - Připravit si školní tašku
 - Obout si boty a obléct si bundu
3. Po společném brainstormingu si každý žák vytvoří svůj vlastní ranní seznam úkolů:
 - Vyberou si kroky, které odpovídají jejich skutečné rutině.
 - Každý krok napíše nebo nakreslí na svůj papír.
 - Vedle každého kroku nakreslí malý čtvereček (□), který si zaškrtnou, když daný krok dokončí
4. Žáci pracují ve dvojicích (nebo malých skupinách) a podle svého seznamu úkolů předvádějí svou ranní rutinu.

Co-funded by
the European Union

- Jeden žák provede každý krok ze svého seznamu (např. napodobí čištění zubů).
- Druhý žák pozorně sleduje a po správném provedení každého kroku zaškrtně políčko.
- Pak si vymění role

5. Poté, co všichni žáci dokončí svou rutinu, vyzvěte je ke krátké diskusi:

- „Bylo snazší dodržovat rutinu, když byla zapsaná?“
- „Nezapomněli jste na nějaké kroky?“
- „Jaké to bylo, dělat to krok za krokem?“

Tipy pro pedagogy:

- Udržujte klidné prostředí bez rušivých vlivů.
- Pokroky podporujte pochvalou: „Skvělé! Už jsi zvládl(a) tři kroky!“

PŘÍLOHA:

Příklad možné ranní rutiny

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: ADHD (s převahou poruchy pozornosti)

Název aktivity: „Krok za krokem – poslouchej a dělej“

Cíl: Podpořit žáky v procvičování aktivního naslouchání, zlepšení krátkodobé paměti a naučit je plnit více krokové pokyny v bezpečném a inkluzivním prostředí.

Doba trvání: 20-25 minut

Organizační forma činnosti: Malá skupina nebo dvojice, přizpůsobená individuálnímu tempu a potřebám.

Cílová věková skupina: 6-9 let

Pomůcky:

- předměty denní potřeby (např. tužka, guma, kniha, hrnek, krabice).
- Předtištěné karty s kroky pro žáky, kteří potřebují další podporu.

Pokyny:

1. Řekněte žákům ve třídě: *„Dnes si procvičíme plnění úkolů ve správném pořadí – stejně jako když doma nebo ve škole dodržujeme pokyny. Každý bude mít svůj vlastní úkol!“*
2. Učitel předvede pokyn sestávající ze dvou kroků: *„Dotkni se knihy, pak tleskni rukama.“* Předvedte ho společně se třídou. Zdůrazněte, že nejdřív posloucháme, potom jednáme.
3. Ve skupině vymyslete 7-9 každodenních činností (např. vstát, zvednout ruce, vzít tužku). Napište je nebo nakreslete na tabuli.
4. Žáci pracují ve dvojicích. Jeden z nich čte nebo dává pokyny partnerovi, který je pak krok za krokem plní.
5. Žáci by měli začít s jednoduchými pokyny, které se skládají ze 2-3 kroků. Pokud je jejich partner úspěšně splní, mohou postupně zvyšovat počet kroků, aby byl úkol náročnější. Poté si role vymění.
6. Žáci, kteří potřebují větší podporu, mohou používat tištěné obrázkové karty.
7. Na závěr shromážděte třídu a zeptejte se:
 - „Co vám pomohlo zapamatovat si jednotlivé kroky?“
 - „Pomohlo vám, že jste měli obrázkové karty?“
 - „Chtěli byste to zkusit i doma?“

Tipy pro pedagogy:

Co-funded by
the European Union

- Podporujte žáky, aby postupovali svým vlastním tempem a nespíchali.
- Vyhněte se veřejnému porovnávání výsledků žáků.

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

PŘÍLOHA: Příklady možných činností

zavři oči

zvedni ruku

vezmi si nůžky

otevři knihu

ukaz super

vezmi si tužku

zvedni obě
ruce nahoru

udělej srdce

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: ADHD (s převahou hyperaktivního a impulzivního chování)

Název aktivity: „Práce s energií: Jak využít pohybu“

Cíl: Pomoci žákům změnit hyperaktivitu na produktivní a účelné činnosti. Naučit žáky uvědomovat si vlastní hladiny energie a strategie, jak s ní hospodařit.

Doba trvání: 15-30 minut

Organizační forma činnosti: Je určena pro malé skupiny, ale lze ji upravit pro individuální cvičení.

Cílová věková skupina: 6-10 let, ale lze přizpůsobit i starším žákům

Pomůcky:

- Barevné značky na podlahu nebo kužely (červená, žlutá, zelená).
- Karty s úkoly pro regulaci energie (např. protahování, skákání, vědomé dýchání).
- Časovač

Pokyny:

- Představte „hladiny energie“ pomocí barev:
 - Červená: příliš rychlé, zpomalte
 - Žlutá: přizpůsobte energii úkolu
 - Zelená: ideální energie pro soustředění
- Rozmístěte značky v herním prostoru jako okruh: červená, žlutá, zelená zóna.
- Každá zóna má aktivitu odpovídající energetické hladině. Příklady:
 - Červená zóna: provádějte pomalé protahování nebo počítejte od 20 zpět do 0.
 - Žlutá zóna: pochodujte na místě nebo balancujte na jedné noze.
 - Zelená zóna: posadte se a soustředte se na pomalé dýchání.
- Žáci začínají ve žluté zóně. Při pohybu po okruhu upravují svou energii a procvičují jednotlivé činnosti. Vyzvěte studenty, aby popsali, jak se v jednotlivých zónách cítí.
- Studenti sehraji scénáře (např. „Cítíte se během hodiny neklidní. Kterou zónu byste měli navštívit?“).
- Po skončení aktivity diskutujte o tom, jak mohou studenti tyto zóny využít v reálných situacích (např. zvládnutí neklidu během vyučování).

Tipy pro pedagogy:

- Předvedte každou aktivitu a nahlas popisujte své myšlenky.
- Používejte časovač, aby byly přechody mezi aktivitami organizované a zajímavé.
- Chvalte žáky, když správně rozpoznají a upraví svou hladinu energie.
- Pravidelně střidejte a obměňujte aktivity pro lepší udržení pozornosti.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Příklad možných scénářů pro použití ve třídě

- „Jste nadšení při skupinové práci a překřikujete se s ostatními. Co uděláte?“
- „Jste unavení po přestávce, ale potřebujete se soustředit na hodinu. Jak se můžete připravit?“
- „Během klidného čtení máte chuť běhat. Jak můžete tuto energii usměrnit?“

Oblast zaměření: ADHD (s převahou hyperaktivního a impulzivního chování)

Název aktivity: „Chvilky klidu a soustředění“

Cíl: Naučit studenty rozpoznat a zvládat pocity neklidu. Rozvíjet dovednosti seberegulace pomocí technik všímavosti.

Doba trvání: 10-20 minut

Organizační forma činnosti: Vhodné pro individuální cvičení nebo pro malé skupiny, vhodné pro klidné chvíle.

Cílová věková skupina: 6-10 let, lze přizpůsobit i pro starší žáky

Pomůcky:

- Sensorické lahve (doma vyrobené nebo koupené nádoby naplněné třpytkami a vodou).
- Dechové karty s obrázkovými nápovědami (např. sfouknutí svíčky, čichání ke květině).
- Vytisknuté mandaly k vybarvení během klidných chvil.

Pokyny:

- Představte mindfulness jako nástroj, který pomáhá zklidnit mysl a tělo. Diskutujte s žáky o tom, jak jim chvilkové zastavení může pomoci cítit se koncentrovaněji a méně neklidně.
- Vytvořte klidný a příjemný prostor s pohodlným posezením. Poskytněte žákům pomůcky, jako jsou sensorické lahve, dechové karty nebo mandaly pro soustředění.
- Naučte žáky jednoduché **dechové techniky**, jako jsou:
 - Balónové dýchání: Představte si, že při nádechu plníte balón a při výdechu pomalu vypouštíte vzduch.
 - Čtvercové dýchání: Nádech na 4 doby, zádrž dechu na 4 doby, výdech na 4 doby a na 4 doby pauza.
- Zatřepajte **sensorickou lahví** a nechte žáky, aby sledovali, jak se třpytky usazují, a zhluboka přitom dýchali. Vyzvěte je, aby mysleli na to, že se jejich myšlenky usazují stejně jako třpytky.
- Proveďte krátké **vizualizační cvičení**: „Představte si, že sedíte u klidného jezera. Vnímejte teplo slunce a poslouchajte jemné zvuky vody.“
- Představte žákům scénáře, ve kterých se mohou cítit přetíženi (např. při čekání, až na ně přijde řada, nebo při testu). Procvičte s nimi použití technik všímavosti k opětovnému soustředění.
- Po skončení aktivity se žáků zeptejte, jak se během cvičení cítili. Diskutujte o tom, jak mohou tyto techniky využít ve chvílích neklidu nebo stresu.

Tipy pro pedagogy:

Co-funded by
the European Union

- Předved'te mindfulness žákům tím, že se do aktivity zapojíte spolu s nimi.
- Při vedených cvičeních mluvte jemným a uklidňujícím hlasem.
- Podporujte pravidelné procvičování mindfulness – ideálně každý den nebo při přechodu mezi činnostmi.

PŘÍLOHA:

Příklad možných scénářů pro použití ve třídě

- „Přemýšlejte o něčem, co vám dělá radost. Jak se při tom cítíte?“
- „Představte si, že v chladném dni držíte v ruce šálek teplého kaka. Jak voní? Jak chutná?“

Oblast zaměření: ADHD (s převahou hyperaktivního a impulzivního chování)

Název aktivity: „Emoce v centru pozornosti: Porozumění a reakce“

Cíl: Pomoci žákům rozpoznat a pojmenovat emoce u sebe i u druhých. Naučit žáky vhodným reakcím na různé emoce.

Doba trvání: 10-30 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena pro práci v malé skupině, ale lze ji přizpůsobit i pro individuální cvičení.

Cílová věková skupina: Cílová skupina: 7-12 let, ale lze upravit pro starší nebo mladší žáky.

Pomůcky:

- Karty emocí (karty s obličejí zobrazující různé emoce)
- Seznam situací, které mohou vyvolat tyto emoce (vytvořený učitelem nebo stažený z internetu).
- Časovač (volitelný)

Pokyny:

- Diskutujte o tom, proč je porozumění emocím důležité pro dobrou komunikaci a vztahy.
- Ukažte žákům kartičku s emocí a popište emoci (např. šťastný, smutný, naštvaný, vzrušený, nervózní).
- Představte scénář, který odpovídá emocím. Například:
 - Šťastný: „Dostal jsi dárek od kamaráda.“
 - Rozzlobený: „Někdo si bez ptaní půjčil tvou tužku.“
- Požádejte žáky, aby identifikovali emoci a navrhli vhodnou reakci.
- Ve dvojicích nebo skupinách si žáci střídavě vybírají kartičku, čtou scénář a hrají danou situaci. Ostatní hádají emoce a hodnotí reakce.
- Diskutujte o tom, jak může porozumění emocím pomoci řešit konflikty a budovat přátelství.

Tipy pro pedagogy:

- Pro snazší rozpoznání emocí používejte vizuální pomůcky, jako jsou plakáty nebo digitální obrázky.
- Podporujte pozitivní zapojení pochvalou nebo malými odměnami.
- Jakmile žáci získají jistotu, postupně zavádějte složitější emoce nebo smíšené pocity.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Příklad možných scénářů pro použití ve třídě

- Vidíte, jak váš kamarád pláče. Jak se cítíte? Co byste měli udělat?
- Spolužák se s vámi podělí o svou svačinu. Jak na to zareagujete?
- Někdo si vás o přestávce dobírá. Jak se s tím vypořádáte?
- Vyhražete cenu ve třídní soutěži. Jak se cítíte a jak to oslavíte?
- Kamarád vás zapomene pozvat na oslavu svých narozenin. Jaké emoce cítíte?

Jméno: _____ Datum: _____

MOJE EMOCE

Vzpomeňte si, kdy jste cítili některou z následujících emocí. Co jste tehdy prožívali?

Radost

Smutek

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Jméno: _____ Datum: _____

MOJE EMOCE

Vzpomeňte si, kdy jste cítili některou z následujících emocí. Co jste tehdy prožívali?

Hněv

Strach

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Jméno: _____ Datum: _____

MOJE EMOCE

Vzpomeňte si, kdy jste cítili některou z následujících emocí. Co jste tehdy prožívali?

Nadšení

Zmatek

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Jméno: _____ Datum: _____

MOJE EMOCE

Vzpomeňte si, kdy jste cítili některou z následujících emocí. Co jste tehdy prožívali?

Zahlcení

Hrdost

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: ADHD (s převahou hyperaktivního a impulzivního chování)

Název aktivity: „Emoční semafor: Přemýšlím, cítím, jednám“

Cíl: Pomoci žákům zastavit se a přemýšlet, než začnou jednat. Naučit je vizuální model pro rozpoznávání emocí a přijímání vhodných rozhodnutí.

Doba trvání: 15-30 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena pro práci v malé skupině, ale lze ji přizpůsobit i pro individuální cvičení.

Cílová věková skupina: Cílová skupina: 7-12 let, ale lze upravit pro starší nebo mladší žáky.

Pomůcky:

- Karty s barvami semaforu (červená, žlutá, zelená)
- Karty s každodenními situacemi
- Emotikony nebo karty emocí
- Tabule nebo flipchart

Pokyny:

- Diskutujte o tom, proč je porozumění emocím důležité pro dobrou komunikaci a vztahy.
- Vysvětlíte model emočního semaforu:
 - **Červená** = zastavím se (identifikuji, co cítím).
 - **Žlutá** = přemýšlím o svých možnostech.
 - **Zelená** = chovám se přiměřeně.
- Vyberte si kartu s nějakou situací, například: „Tvůj kamarád si s tebou dnes nechce hrát.“
- Skupina diskutuje:
 - Jaké emoce to vyvolává (použijte karty emocí)?
 - Co byste udělali jako první (červená)?
 - Jaké máte možnosti (žlutá)?
 - Jaké rozhodnutí byste učinili (zelená)?
- Každá skupina se podělí se třídou o svůj „emoční semafor“.
- Ve dvojicích nebo skupinách si studenti střídavě vybírají kartičku, čtou scénář a hrají danou situaci.
- Ostatní odhadují emoce a hodnotí reakci.
- Ptejte se například:
 - Bylo těžké se zastavit a přemýšlet?
 - Co jste se dozvěděli o sobě a svých emocích?

Tipy pro pedagogy:

- Nejprve si namodelujte situaci a přemýšlejte nahlas.
- Použijte skutečné barvy semaforu, aby byla aktivita názorná a hravá.
- Oceňujte promyšlené a empatické odpovědi.

PŘÍLOHA:

Příklad možných scénářů pro použití ve třídě

Spolužák omylem roztrhá vaši oblíbenou kresbu.

Jak se cítíte? Co byste mohli udělat, než zareagujete?

Při hře si vás vyberou jako posledního.

Jaké emoce se u vás objeví? Jak byste se mohli zachovat pozitivně?

Za dobré chování získáte ve třídě odměnu.

Jaké emoce cítíte? Jak se o tuto radost můžete podělit?

Kamarád si s vámi dnes nechce hrát a neřekne vám proč.

Co si o tom myslíte? Jak byste mohli situaci vyřešit?

Vidíte někoho samotného o přestávce.

Co byste mohli udělat? Co byste cítili, kdybyste byli na jeho místě?

Spolužák se vám před ostatními posmívá.

Jak můžete ovládnout své pocity a reagovat přiměřeně?

Učitel vám blahopřeje k vaší práci.

Jak se cítíte? Co můžete udělat pro to, aby vám práce dál šla?

Oblast zaměření: Autismus (bez narušení intelektu)

Název aktivity: „Konverzační kolotoč“

Cíl: Zlepšit konverzační dovednosti a obratnost. Pomoci žákům procvičit zahájení, udržení a ukončení konverzace.

Doba trvání: 20-30 minut

Organizační forma činnosti: Je určena pro malé skupiny, ale lze ji přizpůsobit i pro individuální cvičení.

Cílová věková skupina: 6-12 let, lze přizpůsobit i pro starší žáky

Pomůcky:

- Karty pro zahájení konverzace s tématy nebo otázkami (např. „Jaký je váš oblíbený koníček?“).
- Vizualní pomůcky znázorňující pravidla konverzace (např. „Střídejte se“, „Navazujte oční kontakt“, „Poslouchejte, než odpovíte“).
- Časovač nebo zvonek (volitelně)

Pokyny:

- Představte tuto aktivitu jako způsob, jak si procvičit mluvení s ostatními a střídání se v rozhovorech. Vysvětlete pravidla dobré konverzace: naslouchání, střídání se a reagování na to, co říká druhá osoba.
- Uspořádejte židle do kruhu nebo se rozdělte do dvojic v lavicích. Každému žákovi dejte kartičku se začátkem konverzace a pravidla konverzace vyvěste na viditelné místo, aby je všichni viděli.
- Vytvořte dvojice studentů a dejte jim 1-2 minuty na diskusi o tématu na jejich kartě. Vyzvěte je, aby kladli doplňující otázky a pokračovali v konverzaci. Po zazvonění časovače nebo zvonku se studenti vystřídají s novým partnerem. Každá dvojice si vybere novou kartu nebo pokračuje v konverzaci na stejné téma.
- Před zahájením aktivity si s jedním ze žáků předvedte modelový rozhovor, abyste ukázali, jak se při konverzaci střídat, klást otázky a aktivně naslouchat. Volitelně můžete zařadit i scénáře jako: „Co dělat, když mě někdo přeruší?“ nebo „Jak zdvořile změnit téma?“
- Po skončení aktivity diskutujte ve skupině:
 - „Co bylo na rozhovorech snadné nebo těžké?“
 - „Co dělá z někoho dobrého konverzačního partnera?“
 - „Jak můžete tyto dovednosti využít v běžném životě?“

Tipy pro pedagogy:

Co-funded by
the European Union

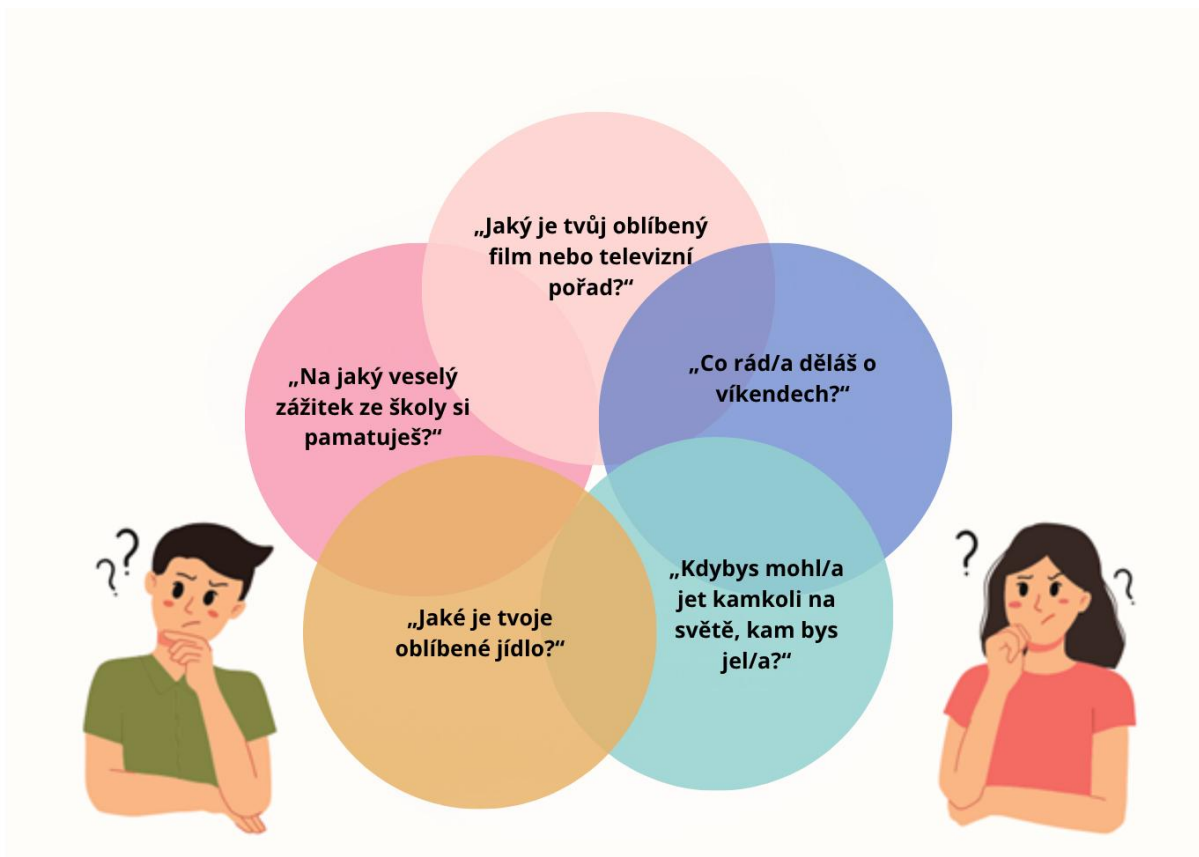

- Použijte vizuální pomůcky nebo karty s nápovědou pro žáky, kteří by mohli během aktivity potřebovat pomoc.
- Udržujte témata lehká a zajímavá, abyste podpořili účast (např. koníčky, oblíbená jídla, zvířata).
- Pozitivně posilujte správné konverzační chování, například kladení promyšlených otázek nebo pozorné naslouchání.
- Přizpůsobte náročnost konverzačních témat úrovni pohodlí jednotlivých žáků.

PŘÍLOHA:

Příklady karet pro zahájení konverzace:

1. „Jaký je tvůj oblíbený film nebo seriál?“
2. „Co rád děláš o víkendech?“
3. „Kdybys mohl jet kamkoli na světě, kam bys jel?“
4. „Co nejraději jíš?“
5. „Jakou zábavnou vzpomínku máš ze školy?“

Oblast zaměření: Autismus (bez narušení intelektu)

Název aktivity: „Sociální příběhy v akci“

Cíl: Zlepšit sociální porozumění a komunikační dovednosti. Pomáhat žákům orientovat se v běžných sociálních situacích a vytvářet vhodné reakce.

Doba trvání: 20-30 minut

Organizační forma činnosti: Určeno pro individuální cvičení nebo cvičení v malých skupinách.

Cílová věková skupina: 6-12 let, lze přizpůsobit i pro starší žáky.

Pomůcky:

- Předem napsané sociální příběhy (přizpůsobitelné na základě scénářů)
- Vizualní pomůcky (obrázky, diagramy nebo storyboardy)
- Rekvizity pro hraní rolí (nepovinné)

Pokyny:

- Představte sociální příběhy jako způsob poznávání sociálních situací a nácviku reakcí. Zdůrazněte, že tato aktivita je bezpečným prostorem pro zkoumání a pochopení různých perspektiv.
- Vyberte nebo vytvořte sociální příběh, který se vztahuje ke zkušenostem žáka.
Příklady:
 - „Zapojení do skupinové aktivity o přestávce.“
 - „Reakce na to, když vám někdo složí kompliment.“
 - „Trpělivé čekání ve frontě.“
- Prezentujte příběh pomocí kombinace textu a vizuálních prvků. Přečtěte si příběh společně a diskutujte o klíčových momentech
- Použijte návodné otázky, abyste žákům pomohli přemýšlet
 - „Co si myslíte, že dotyčný cítí?“
 - „Co by mohl v této situaci říct nebo udělat?“
- Prozkoumejte alternativní způsoby, jak by se příběh mohl vyvíjet.
- Zahrajte sociální příběh pomocí rekvizit nebo jednoduchých rolí.
- Střídejte se v rolích různých postav a zkoumejte perspektivy.
- Po hraní rolí diskutujte o tom, jak se příběh vztahuje k reálným situacím. Zeptejte se žáků, jak se během aktivity cítili a zda by scénář řešili jinak.

Tipy pro pedagogy:

- Zvolte scénáře, které jsou pro žáky vhodné a praktické.
- Používejte jasný, konkrétní jazyk a vizuální pomůcky pro lepší porozumění.
- Buďte trpěliví a pozitivně oceňujte účast a snahu.
- Jakmile se žák naučí pracovat, zavádějte postupně složitější scénáře.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

Příklad možných scénářů pro použití ve třídě

„Navázání rozhovoru se spolužákem“

- Vizuální: Obrázek dvou dětí, které si povídají.
- Text: „Někdy si chci promluvit se svými spolužáky. Můžu říct: „Ahoj, jak se máš?“ nebo se zeptat na jejich oblíbené věci.“

„Žádání o pomoc ve třídě“

- Vizuální: Vizuální stránka: Diagram znázorňující žáka, který zvedá ruku.
- Text: „Když něčemu nerozumím, můžu zvednout ruku a říct: „Můžete mi pomoci?““

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: Aspergerův syndrom

Název aktivity: „Workshop sociálních dovedností: Čtení mezi řádky“

Cíl: Zlepšit porozumění neverbální komunikaci a sociálním signálům. Procvičit si interpretaci tónu, řeči těla a kontextu v rozhovorech.

Doba trvání: 20-40 minut

Organizační forma činnosti: Určeno pro malé skupiny nebo individuální cvičení

Cílová věková skupina: 8-16 let, přizpůsobitelné pro starší žáky

Pomůcky:

- Sada karet s krátkými sociálními situacemi (např. dialogy, situace).
- Vizuelní pomůcky zobrazující výrazy obličeje, řeč těla a ukazatele tónu hlasu.
- Zrcadlo pro nácvik výrazů (volitelné)
- Tabulka s příklady odpovídajících slov, tónu a řeči těla.

Pokyny

- Představte neverbální komunikaci a důvody, proč je důležitá pro porozumění druhým. Diskutujte o tom, jak tón hlasu, mimika a řeč těla napovídají, co má někdo na mysli.
- Každému žákovi poskytněte sadu karet se situacemi. Příklady:
 - „Kamarád říká: 'Jsem v pořádku,' ale vypadá rozrušeně.“
 - „Někdo si při čekání poklepává nohou.“
 - „Spolužák se na tebe usměje a zamává ti.“
- Ukažte žákům kartičku se situací a zeptejte se jich:
 - „Co se v této situaci děje?“
 - „Jak si myslíte, že se tato osoba cítí? Proč?“
 - „Co ti napovědělo, co tím myslí?“
- Diskutujte o tom, jak spolu ladí slova, tón a řeč těla. Například řekněte zrudlým tónem „Jsem nadšený“ a zeptejte se žáků, zda tón odpovídá slovům.
- Vyzvěte žáky, aby si s partnerem procvičili používání odpovídajících slov a výrazů.
- Vytvořte dvojice studentů a nechte je zahrát jednoduché scénáře. Jeden student komunikuje pomocí kombinace verbálních a neverbálních signálů a druhý je interpretuje. Vyměňte si role, aby si všichni procvičili vysílání i přijímání signálů.
- Po skončení aktivity diskutujte ve skupině:
 - „Co vám usnadnilo nebo ztížilo porozumění pokynům?“
 - „Proč je důležité přemýšlet o slovech i neverbálních signálech?“

Co-funded by
the European Union

Tipy pro pedagogy:

- Uveďte příklady běžných sociálních signálů a diskutujte o tom, proč se mohou lišit (např. kulturní rozdíly).
- Zaměřte se na silné stránky tím, že pochválíte správnou interpretaci nebo efektivní komunikaci.
- Buďte trpěliví a jemně opravujte, pokud si žák špatně vyloží pokyn.

PŘÍLOHA:

1. Příklady karet pro zahájení konverzace:

- „Učitel se ptá: „Máš otázku?“ a dívá se přitom na hodiny.”
 - Náповěda: Učitel možná spěchá.
- „Když někdo řekne vtip, přítel vyvalí oči.”
 - Náповěda: Možná jim vtip nepřijde vtipný.
- „Spolužák přikyvuje, když mu něco vysvětlujete.”
 - Náповěda: Poslouchá vás a souhlasí s vámi.
- „Někdo při rozhovoru s vámi zkrříží ruce a vyhýbá se očnímu kontaktu.”
 - Náповěda: Může se cítit nepříjemně nebo rozrušeně.

2. Video pro výuku tónu hlasu u dětí s Aspergerovým syndromem:

<https://www.youtube.com/watch?v=1F1slrhQqOU>

3. Příklady různých emocí

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Aspergerův syndrom

Název aktivity: „Konverzační Jenga“

Cíl: Zlepšit konverzační dovednosti, jako je například střídání v hovoru, kladení otázek a udržování tématu. Pomoci žákům procvičit vhodné odpovědi a společenskou interakci.

Doba trvání: 20-30 minut

Organizační forma činnosti: Určeno pro malé skupiny, ale lze přizpůsobit i větším skupinám.

Cílová věková skupina: 8-16 let, lze přizpůsobit pro mladší i starší žáky

Pomůcky:

- Sada Jenga nebo podobná hra na skládání bloků
- Podněty ke konverzaci napsané na každém kvádru (např. otázky, scénáře nebo sociální výzvy).
- Tahák s pravidly a tipy pro konverzaci (nepovinné).

Pokyny:

- Představte tuto hru jako zábavný způsob, jak si procvičit konverzaci při hře Jenga. Vysvětlete studentům, že každý kvádr obsahuje otázku nebo výzvu, která jim pomůže procvičit si mluvení a poslech.
- Napište nebo nalepte na Jenga kvádry otázky. Příklady:
 - „Jaké je tvoje oblíbené jídlo a proč?“
 - „Co rád/a děláš o víkendech?“
 - „Jak někoho požádáš, aby si s tebou hrál?“
- Kvádry naskládejte na sebe jako při běžné hře Jenga.
- Student si vytáhne kvádr, přečte nahlas výzvu a odpoví na ni.
- Po odpovědi prvního žáka se střídají ostatní hráči, kteří odpovídají na stejnou výzvu nebo kladou doplňující otázky.
- Podporujte aktivní naslouchání tím, že necháte studenty zopakovat nebo přeformulovat to, co řekli ostatní.
- Pokud má student potíže, jemně ho navedte pomocí „taháku“ (např.: „Zkuste se zeptat na to, co právě řekl.“).
- Po hře diskutujte:
 - „Co vám usnadnilo nebo ztížilo udržení konverzace?“
 - „Jakými způsoby můžete dát najevo, že někomu nasloucháte?“
- Chvalte konkrétní chování, například kladení promyšlených otázek nebo držení se tématu.

Co-funded by
the European Union

Tipy pro pedagogy:

- Pozitivní motivací podporujte snahu a účast.
- Přizpůsobte náročnost otázek úrovni pohodlí jednotlivých žáků.
- Pokud mají studenti obavy z mluvení, umožněte jim, aby si odpovědi připravili předem.
- Vytvořte klidnou a podpůrnou atmosféru, abyste snížili stres během aktivity.

PŘÍLOHA:

Příklady otázek na kvádry:

1. „Jaký je váš oblíbený film nebo seriál?“
2. „Co byste dělali, kdybyste našli na zemi 10 korun?“
3. „Jak si najdeš nového kamaráda?“
4. „Jaká byla vaše nejlepší dovolená?“
5. „V čem jsi opravdu dobrý?“
6. „Co děláš, když jsi nervózní?“
7. „Jak začít konverzaci s někým novým?“
8. „Jakou zábavnou vzpomínku máš ze školy?“

STŘÍDÁME SE OBRÁZKOVÁ POMOC

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Oblast zaměření: Dyskalkulie

Název aktivity: „Desítky a jednotky: Zvládněte rozklad čísel!“

Cíl: Rozvíjet jasnou představu o tom, jak rozdělit dvouciferná čísla na desítky a jednotky. Procvičovat pozornost k detailům při správném rozkladu čísel.

Doba trvání: 10-30 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena pro individuální cvičení, ale lze ji použít i ve skupině. Ve skupině může každý žák odpovědět na jednu nebo více částí (např. vyplnit jeden nebo více kruhů), podle pokynů učitele.

Cílová věková skupina: Tato aktivita je primárně určena pro žáky **prvního stupně (nižších ročníků)**, ale lze ji upravit i pro jiné věkové skupiny podle potřeb žáků.

Potřeby: Tužka nebo pastelky, příloha (pracovní list nebo podpurný materiál)

Pokyny (pro studenty):

- Tato aktivita zahrnuje rozklad čísel na desítky a jednotky. Například číslo 34 lze rozložit na 3 desítky (30) a 4 jednotky (4).
- Ujistěte se, že máte tužku nebo barevné tužky a přiložený pracovní list.
- Podívejte se na jednotlivá čísla uvedená v pracovním listu v příloze.
- Určete, kolik desítek a kolik jednotek tvoří číslo.
- Své odpovědi napište do příslušných políček nebo na vyhrazená místa.
- Po dokončení rozkladu zkontrolujte správnost svých odpovědí.

Tipy pro pedagogy:

- Před představením pracovního listu použijte předměty, jako jsou kostky, tyčinky nebo mince, k vizuálnímu znázornění pojmu desítky a jednotky. Například seskupte 10 mincí jako jednu „desítku“ a jednotlivé mince ponechte jako „jednotky“.
- Vysvětlete, jak se desítky a jednotky používají v reálném životě, například při počítání peněz nebo při určování počtu položek v sadě (např. balení tužek).
- Lekci začněte rozkladem několika čísel na tabuli. Vyzvěte žáky, aby navrhli odpovědi a vysvětlili své úvahy.
- Naučte žáky hledat zákonitosti, například že čísla končící na „0“ mají vždy nulové jednotky.
- Navrhněte žákům, aby pro odlišení desítek a jednotek používali různé barvy, což může jejich práci vizuálně zpestřit a usnadnit pochopení.
- Vytvořte dvojice studentů, kteří budou aktivitu plnit společně, aby mohli diskutovat a učit se z myšlenkových postupů ostatních.
- Po dokončení pracovního listu upevněte učivo zábavnou hrou, například „závodem v rozkladu čísel“, při kterém žáci rychle rozkládají čísla na malé mazací tabulky.
- Vytvořte studentům bezpečný prostor, kde mohou klást otázky, pokud jsou zmatení. Pochvalte jejich snahu a poskytněte jim konstruktivní vedení.

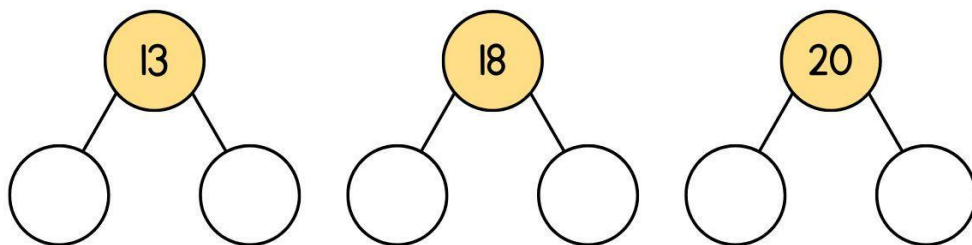
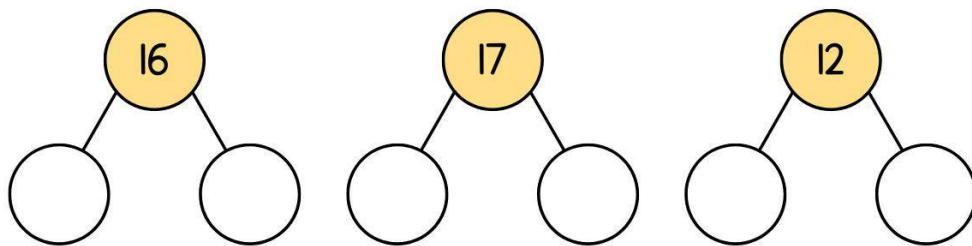
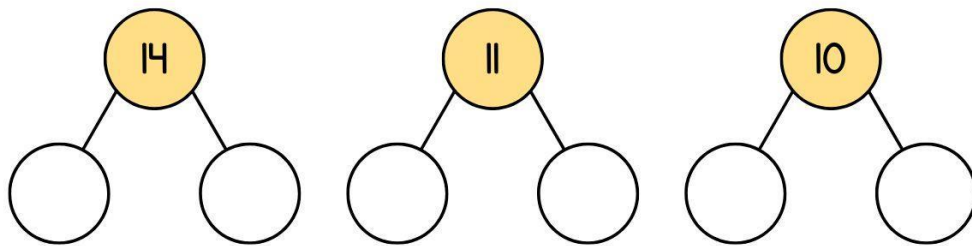
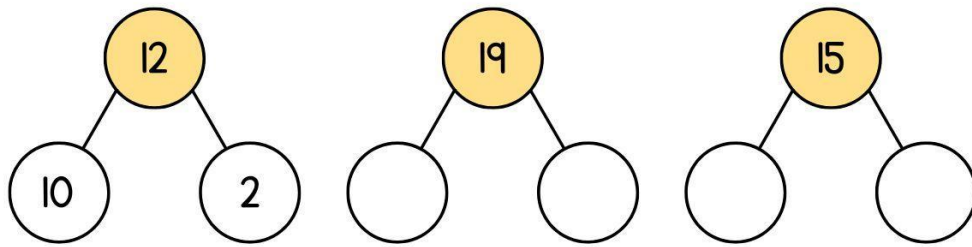
Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA:

ROZKLAD

Rozložte tato čísla na desítky a jednotky:

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Dyskalkulie

Název aktivity: „Číselní sousedé: Doplňte políčka před a za!“

Cíl: Rozvíjet jasnou představu o číslech, která předcházejí a následují po daném číslem. Procvičovat pozornost k detailům při určování a psaní správných čísel před a za.

Doba trvání: 20-45 minut

Organizační forma činnosti: Tato aktivita je určena pro individuální cvičení, ale lze ji použít i ve skupině. Ve skupině může každý student odpovídat nebo vyplnit jedno či více políček v závislosti na pokynech učitele.

Cílová věková skupina: Tato aktivita je primárně určena pro žáky **prvního stupně**, ale lze ji přizpůsobit pro použití s jinými věkovými skupinami podle potřeb žáků.

Pomůcky: Tužka nebo pastelky, příloha (pracovní list nebo podpurný materiál)

Pokyny (pro studenty):

- Tato aktivita spočívá v určování čísel, která předcházejí a následují po zadaném čísle.
Například: pokud je zadané číslo 25, číslo před ním je 24 a číslo po něm je 26.
- Ujistěte se, že máte tužku nebo pastelky a přiložený pracovní list.
- Podívejte se na jednotlivá čísla uvedená v pracovním listu v příloze.
- Určete číslo, které je před daným číslem, a napište ho do rámečku označeného „Před“.
- Určete číslo, které následuje za daným číslem, a napište ho do rámečku s nápisem „Za“.
- Zkontrolujte správnost svých odpovědí.

Tipy pro pedagogy:

- Před zahájením aktivity použijte vizuální pomůcky, jako jsou číselné osy, kostky nebo tabulky, abyste demonstrovali princip určování čísel, která jsou „před“ a „po“.
Například ukažte na číselné ose postupnost čísel.
- Propojte pojem „před“ a „po“ s reálnými zkušenostmi, například s věkem („Před deseti je devět a po deseti je jedenáct“) nebo s denními činnostmi (například pořadí kroků v ranní rutině).
- Navrhněte žákům, aby použili pastelky k rozlišení čísel, která jsou před a po. To může učení zpestřit a usnadnit sledování.
- Povzbuzujte žáky otázkami, které je povedou k přemýšlení. Například:
 - „Které číslo je těsně před tímto?“
 - „Jaké číslo následuje hned po tomto?“
- Po dokončení aktivity se žáků zeptejte, jak na svá řešení přišli. To jim pomůže posílit sebevědomí a upevnit pochopení učiva.

Co-funded by
the European Union

PŘÍLOHA: Pracovní listy pro nácvik číselných posloupností.

Před a za

Do políček napište čísla, která jsou před a za daným číslem.

<input type="text"/>	←	8	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	5	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	3	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	7	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	9	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	6	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Před a za

Do políček napište čísla, která jsou před a za daným číslem.

<input type="text"/>	←	4	→	<input type="text"/>
----------------------	---	----------	---	----------------------

<input type="text"/>	←	12	→	<input type="text"/>
----------------------	---	-----------	---	----------------------

<input type="text"/>	←	14	→	<input type="text"/>
----------------------	---	-----------	---	----------------------

<input type="text"/>	←	11	→	<input type="text"/>
----------------------	---	-----------	---	----------------------

<input type="text"/>	←	16	→	<input type="text"/>
----------------------	---	-----------	---	----------------------

<input type="text"/>	←	18	→	<input type="text"/>
----------------------	---	-----------	---	----------------------

Před a za

Do políček napište čísla, která jsou před a za daným číslem.

<input type="text"/>	←	6	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	15	→	<input type="text"/>
----------------------	---	----	---	----------------------

<input type="text"/>	←	9	→	<input type="text"/>
----------------------	---	---	---	----------------------

<input type="text"/>	←	17	→	<input type="text"/>
----------------------	---	----	---	----------------------

<input type="text"/>	←	19	→	<input type="text"/>
----------------------	---	----	---	----------------------

<input type="text"/>	←	22	→	<input type="text"/>
----------------------	---	----	---	----------------------

Co-funded by
the European Union

Oblast zaměření: Zrakové postižení

Název aktivity: „Dobrodružství při objevování různých textur“

Cíl: Zapojit děti do praktického zkoumání a rozvíjet tak jejich hmatovou citlivost, prostorové povědomí a kreativitu. Prostřednictvím této aktivity budou rozpoznávat různé textury, tvary a materiály a zároveň si zlepšit jemnou motoriku, popisnou slovní zásobu a také kreativitu.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (1-4 žáci)

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Texturované materiály: smrkový papír, bavlna, plst', bublinková fólie, houba, karton, sametová látka.
- Předem připravená nebo doma vyrobená hlína nebo těsto na hraní s přidanou strukturou (korálky, rýže, písek), případně s bezpečnou vůní (levandule, citrusy, vanilka).
- Přírodní materiály: listy, šišky, kameny, kůra stromů, peří, písek, mušle, oblázky.
- Různé typy lepidel, které umožňují lepit různé materiály.
- Formy se zvýšeným okrajem, válečky s texturou.
- Podnosy nebo tácy na třídění materiálů.

Pokyny:

- Pro každý tým rozložte všechny materiály na různé stoly. Případně je označte Braillovým písmem. Zajistěte více táců pro třídění.
- Nechte žáky, aby si každý materiál a předmět prohlédli a osahali. Diskutujte o tom, jaký mají na dotek povrch (např. měkký, drsný, hrbolatý, hladký). Požádejte žáky, aby dotýkané materiály a předměty popsali svými slovy, a zjistěte, zda rozumí tomu, co každý z nich představuje.
- Nechte žáky třídít a přiřazovat materiály podle struktury nebo velikosti nebo podle místa, kde je můžeme najít, s použitím několika táců na třídění (např. pláž, park, dům atd.).
- Požádejte žáky, aby vytvořili „přírodní scénu“. Například krajinu s texturovanými stromy, zvířaty, mořem nebo čímkoliv, co si sami představí jako venkovní scénu. Žáci by měli mít možnost využít svou fantazii a nebýt příliš omezováni. Poskytněte jim lepidlo, hlínu nebo těsto na hraní, které mohou kombinovat spolu se všemi přírodními materiály.
- Požádejte žáky, aby popsali své práce a zdůraznili textury a tvary. Případně jejich výtvary doplňte o zvukové prvky (např. malé zvonky).
- Vystavte výtvary a diskutujte o tom, co se žáci naučili. Zapojte se do popisování jejich práce. Ptejte se na materiály, textury a tvary, které použili.

Co-funded by
the European Union

Tipy pro pedagogy:

- Postupně zavádějte nové materiály, abyste rozšířili smyslové vnímání.
- Podporujte kreativní kombinace textur, abyste podpořili experimentování.
- Posilujte popisnou slovní zásobu pomocí výzev (např. „Jaký je to pocit?“).
- Využijte multisenzorický přístup a zapojte vůně a zvuky (např. voňavé těsto, zvuk, který vydává každý předmět při poklepání na stůl).
- Chvalte účast a snahu, abyste si vybudovali důvěru a podpořili radost.

PŘÍLOHA:

- Seznam materiálů: Fotografie nebo popisy strukturovaných materiálů, hlíny a forem pro přípravu.
- Recepty pro normální a strukturovanou hlínu: Návod na výrobu texturovaného těsta nebo hlíny.
- Kategorie: Vzorové kategorie pro sledování pokroku v hmatové citlivosti a kreativitě.

Recept na DIY těsto na hraní:

- **Základní recept na těsto hraní:**

- 2 šálky mouky
- 1 šálek soli
- 2 lžíce rostlinného oleje
- 1 polévková lžíce vinného kamene
- 1 až 1,5 šálku teplé vody
- Volitelné: potravinářské barvivo, vonné éterické oleje
- Smíchejte suché přísady, přidejte olej a postupně přilévejte teplou vodu, dokud nevznikne těsto. Hnětete, dokud není hladké.

- **Varianty těsta na hraní s texturou:**

- **Těsto s pískem:** Přidejte 1/4 hrnku písku, abyste získali zrnitý pocit.
- **Těsto s korálky:** Vmíchejte drobné korálky, abyste získali extra strukturu.
- **Rýžové těsto:** Vmíchejte nevařenou rýži, abyste získali hrbatou strukturu.

Kategorie na sledování pokroku

Kritéria	Vynikající (4)	Dobrý (3)	Vyhovující (2)	Potřebuje zlepšení (1)
Hmatová citlivost	Přesně rozlišuje a popisuje všechny textury.	Identifikuje většinu textur s minimální pomocí.	Rozpozná některé textury, ale vyžaduje vedení.	Problémy s rozlišováním textur.
Kreativita a zkoumání	Používá různé textury jedinečným způsobem.	Zahrnuje různé textury, ale dodržuje stanovené vzory.	Používá omezené textury s vedením.	Váhavost při zkoumání textur.
Popisný jazyk	Používá přesnou a rozmanitou slovní zásobu pro textury.	Popisuje textury s určitou rozmanitostí.	Používá základní popisná slova.	Snaha vyjádřit rozdíly v textuře.

Oblast zaměření: Zrakové postižení

Název aktivity: "Hra Dotkni se a hláskuj"

Cíl: Zlepšit hmatové rozpoznávání, dovednosti tvoření slov a týmovou spolupráci mezi zrakově postiženými žáky. Tato aktivita podporuje žáky v rozpoznávání předmětů pomocí hmatu, jejich přiřazování k odpovídajícím názvům a zapojení se do interaktivního hláskovacího cvičení. Hra také podporuje sluchové vnímání prostřednictvím zvukových signálů a podporuje multismyslový přístup k poznávání jednotlivých slov.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (2-4 žáci).

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Dva koše nebo dvě krabice na tým
- Předměty denní potřeby (např. hračky, předměty ve třídě, kuchyňské náčiní)
- Velká vystřižená písmena z kartonu nebo magnetická písmena
- Magnetická tabule nebo stůl
- Zařízení vydávající hluk (např. zvonek, tamburína nebo bzučák) pro zpětnou vazbu
- Časovač (lze použít časovač v telefonu)

Pokyny:

- Vyberte kategorii
 - Stupeň obtížnosti 1: Hračky: kráva, pes, kočka, ovce, lev, tygr atd.
 - Stupeň obtížnosti 2: Kuchyňské náčiní: vidlička, nůž, talíř, lžice, miska, táč atd.
 - Stupeň obtížnosti 2: Ovoce: jablko, hruška, banán, hroznové víno, švestka, jahoda, třešeň, pomeranč atd.
 - Stupeň obtížnosti 3: Předměty ve třídě: složka, kniha, sešit, tužka, pero, guma, ořezávátko, pravítko atd.
 - Stupeň obtížnosti 4: Zelenina: brambory, okurka, cuketa, salát, brokolice, květák, chřest, artyčok atd.
- Připravte dva koše pro každý tým:
 - Koš 1: 2-3 předměty, které žáci poznají podle hmatu.
 - Koš 2: Velká vystřižená písmena z kartonu nebo magnetická písmena, která odpovídají písmenům v názvech předmětů.
- Uspořádejte třídu do jednotlivých týmů a oblastí s magnetickou tabulí nebo stolem pro sestavování slov.

Co-funded by
the European Union

- Průběh činnosti
 - Hráči z týmu vytáhnou z košíku a ohmatají jeden předmět, aniž by se na něj podívali. Žáci popisují předmět na základě hmatu a diskutují o svých odhadech se spoluhráči.
 - Po určení předmětu vyhledají odpovídající písmena z druhého koše a uspořádají je na stole nebo magnetické tabuli tak, aby slovo správně vyhláskovali.
 - Učitel nebo facilitátor sleduje proces a po správném vyhláskování slova udělá zvuk (např. zazvoní na zvonek nebo poklepe na tamburínu). Tým pak přejde k dalšímu předmětu. Pro každý tým zvolte jiný zvuk.
 - Vyhrává tým, který ve stanoveném čase správně vyhláskuje nejvíce slov.

Tip pro pedagogy:

- Umožněte žákům spolupracovat a diskutovat o texturách a společně vymýšlet možnosti slov.
- Upevněte slovní zásobu tím, že vyzvete žáky, aby popsali předmět předtím, než vytvoří slovo.
- Poskytněte žákům, kteří potřebují další podporu štítky v Braillově písmu nebo šablony slov s vystouplými písmeny.
- Použijte různé zvuky pro správné odpovědi, aby byla aktivita poutavější.
- Pro oba týmy by měly být použity stejné předměty, aby byla hra spravedlivá. Pokud to není možné, použijte předměty, jejichž identifikace a slova mají stejnou obtížnost.

PŘÍLOHA:

- Seznam materiálů: Fotografie použitých předmětů, písmen a nástrojů.
- Alternativní nápady: Návrhy variant, například zvýšení obtížnosti použitím delších slov nebo přidání časového limitu na jedno slovo.
- Očekávané výsledky: Vzorové kategorie pro hodnocení hmatového rozpoznávání, tvoření/hláskování slov, týmové práce a dovednosti tvorby slov.

Nápady na materiály:

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Navrhované varianty:

1. Nastavte časovač pro každé kolo, abyste dodali prvek naléhavosti.
2. V každém kole zařadte neidentifikovaný předmět a vyzvěte žáky, aby ho před hádáním podrobně popsali.
3. Po správném hláskování slov studenti vytvoří krátký příběh, do něhož zahrnou určené předměty.
4. Namísto toho, aby se žáci předmětu nejprve dotkli, poslechnou si zvuk, který je s ním spojen, a teprve poté jej identifikují.
5. Zamíchejte předměty z různých kategorií a nechte žáky, aby je před hláskováním jejich názvů zařadili.
6. Rozmístěte písmena po místnosti a požádejte žáky, aby je po určení předmětu našli a správně seřadili.
7. Představte žákům štítky s Braillovým písmem, aby mohli uspořádat slova s vizuální i hmatovou složkou.

Kategorie:

Kritéria	Výborný (5)	Dobrá (4)	Vyhovující (3)	Potřebuje zlepšit (2)	Nepokusil se (1)
Hmatové rozpoznávání	Správně identifikuje všechny objekty hmatem.	Správně identifikuje většinu objektů.	S pomocí identifikuje některé předměty.	Problémy s identifikací objektů.	Nepokouší se o identifikaci.
Tvorba slov	Správně hláskuje všechna slova.	Správně hláskuje většinu slov.	Správně hláskuje některá slova.	Problémy s hláskováním.	Nepokouší se o hláskování.
Týmová práce a komunikace	Aktivně se účastní a spolupracuje s kolegy.	Dobře se zapojuje, ale vyžaduje určité vedení.	Minimálně se zapojuje do diskusí.	Zřídka se zapojuje do diskusí.	Neúčastní se.
Popisná slovní zásoba	Používá podrobné popisy pro každý objekt.	Poskytuje základní popisy.	Potřebuje podněty k popisu.	Omezená slovní zásoba.	Nepopisuje objekty.

Oblast zaměření: Sluchové postižení

Název aktivity: Název: „Šaráda – vyprávění příběhů“

Cíl: Zlepšit neverbální komunikaci, kreativitu a vyjadřování prostřednictvím gest a řeči těla.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Skupinová práce

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Karty se slovy nebo obrázky (zvířata, emoce, činnosti atd.)
- Časovač (volitelný)
- Papíry formátu A3
- Malé bílé tabule
- Popisovače na bílou tabuli
- Instrukce vytištěné nebo napsané na tabuli.
- Zelená světla
- Červená světla

Pokyny:

- Poskytněte sadu karet se slovy nebo obrázky: (v závislosti na úrovni žáků).
 - Předměty/lidé (např. jablko, židle, auto, kolo, letadlo, chlapec, dívka, pes)
 - Činnosti (např. skákání, mávání, tanec, chůze, běh, plavání, létání).
 - Emoce (např. radost, překvapení, smutek)
- Vytvořte malé týmy po 2 až 4 žácích. Každý tým by si měl vybrat žáka, který bude hrát jako první. Tento žák si vytáhne kartu a beze slov předvede slovo nebo obrázek. Zbytek týmu se snaží podle gest slovo uhodnout a napsat ho na svou malou tabuli.
 - Pokud je slovo správně uhodnuto, ukáže žák, který dělá šarádu, zelené světlo.
 - Pokud je tip nesprávný, ten kdo předvede rozsvítí červené světlo.
- Po správném uhodnutí napíše členové týmu slovo na velký bílý papír uprostřed stolu. Poté se dalším „předvádějším“ stává jiný člen týmu.
- Hra pokračuje 5 až 10 minut a tým se snaží uhodnout co nejvíce slov.
- Po uplynutí času si každý člen týmu vybere jedno nebo dvě uhodnutá slova a napíše s nimi větu na druhý bílý papír uprostřed stolu. Poté pokračuje další žák z týmu, který naváže na příběh pomocí dalšího jednoho či dvou slov. Tento proces pokračuje, dokud nejsou použita všechna slova, která tým uhodl.
- Výsledný příběh pak může být prezentován jedním ze dvou způsobů:
 - Písemná forma.
 - Ilustrovaná verze, kde žáci vytvoří obrázek ke každé větě a prezentují je jako příběh. Obrázky se mohou vystavit po třídě, aby si je ostatní mohli

Co-funded by
the European Union

prohlédnout, nebo je lze nafotit a prezentovat na interaktivní tabuli, pokud je připojena k počítači.

Tipy pro pedagogy:

- Nabízejte neverbální podporu (např. přikyvování nebo ukazování), abyste vedli žáky, kteří mají problémy.
- Poskytněte žákům, kteří potřebují pomoci s tvorbou vět, začátky vět (např. Jednou..., Jednoho dne...). Nejprve podporujte jednoduché a srozumitelné věty, teprve poté umožněte kreativnější vyprávění. U pokročilých žáků podporujte podrobnější věty a rozvinutější příběhy.
- Žákům s dalšími speciálními potřebami poskytněte více času na hraní nebo hádání slov.
- Pro mladší děti mohou mít kartičky také obrázky, zatímco pro pokročilejší žáky může být na kartičkách pouze napsané slovo.
- Chvalte veškerou snahu a udržujte hru zábavnou – chyby a vtipné odpovědi jsou vítány!
- Pokud chcete aktivitu prodloužit, může každý tým po dokončení příběhu nacvičit krátkou scénku podle svého příběhu a předvést ji zbytku třídy.

PŘÍLOHA:

- Vizuelní zdroje: Šablony pro vizuelní nápovědy s obrázky nebo slovy.
- Pokyny: Pokyny, které je třeba studentům ukázat k vysvětlení aktivity.
- Kategorie: Pro sledování vizuelní pozornosti, kreativity a zapojení do úkolu.

Vizuální zdroje:

- Zvířata: <https://www.canva.com/flashcards/templates/animal/>
- Emoce: <https://www.canva.com/flashcards/templates/emotions/>
- Objekty: <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/print-make/flashcards/everyday-objects-flashcards>

Pokyny pro studenty:

1. Vytvořte dvou až čtyřčlenné týmy.
2. Jeden člověk z každého týmu si vybere kartu a beze slova předvede slovo nebo obrázek.
3. Zbytek týmu hádá slovo na základě gest.
4. Jakmile je slovo správně uhodnuto, napište ho na velký bílý papír uprostřed stolu.
5. Hra trvá (zvolte čas) minut a tým se snaží uhodnout co nejvíce slov.
6. Po uplynutí času si každý člen týmu vybere jedno nebo dvě slova a napíše větu na druhý bílý papír. Další student pak pokračuje v příběhu s použitím dalšího jednoho nebo dvou slov a tento proces pokračuje, dokud nejsou použita všechna slova, která tým uhodl.
7. Výsledný příběh pak bude prezentován jedním ze dvou způsobů:
 - a. Písemná forma (sdílená se třídou) (promítána přes projektor nebo jen sdělena učitelem).
 - b. Ilustrovaná verze, kde studenti vytvářejí kresby ke každé větě a prezentují je jako příběh.

Pokyny je třeba změnit podle toho, jakou verzi a úroveň chcete použít.

Co-funded by
the European Union

Kategorie:

Kritéria	Výborný (4)	Dobry (3)	Rozvíjející se (2)	Potřebuje zlepšit (1)
Neverbální komunikace	Používá zřetelná, výrazná gesta, která usnadňují uhodnutí slova.	Používá vhodná gesta, ale může potřebovat drobné úpravy pro zvýšení srozumitelnosti.	Používá některá gesta, ale má potíže účinně vyjádřit význam.	Má potíže s používáním gest k vyjádření slov.
Týmová spolupráce a hádání	Aktivně se účastní, spolupracuje se spoluhráči a efektivně přispívá.	Dobře se zapojuje, ale může potřebovat občasné povzbuzení.	Zapojuje se sporadicky nebo se zdráhá přispět.	Minimální účast, těžkosti se soustředěním.
Použití zelených a červených světelných signálů	Přesně a s jistotou používá zelené a červené světlo k označení správného/nesprávného odhadu.	Většinu času používá světla správně, ale může potřebovat občasnou pomoc.	Někdy zapomíná používat světelné signály nebo je používá nedůsledně.	Nepoužívá správně světla nebo na ně úplně zapomíná.
Spojování slov a psaní	Píše přesné a smysluplné věty s tvořivým použitím hádaných slov.	Píše věty správně, ale s jednoduchou nebo minimální kreativitou.	Píše věty s chybami nebo s omezenou vazbou na příběh.	Má potíže s tvořením vět nebo smysluplným spojováním slov.
Vyprávění příběhů a kreativita	Vytváří dobře strukturovaný a nápaditý příběh s efektivním využitím všech slov.	Příběh má jasný průběh, ale může postrádat silnou kreativitu nebo strukturu.	Příběh je poněkud neuspořádaný, s omezenou kreativitou.	Příběhu chybí struktura a poutavost, je v něm použito minimum slov.
Ilustrace a prezentace (je-li to relevantní)	Kresby jsou jasné, poutavé a účinně ilustrují příběh.	Kresby doplňují příběh, ale postrádají některé detaily.	Kresby jsou minimální nebo nejasně znázorňují příběh.	Žádné úsilí při tvorbě ilustrací nebo prezentaci.

Oblast zaměření: Sluchové postižení

Název aktivity: "Světelné bludiště"

Cíl: Pomáhat dětem se sluchovým postižením rozvíjet smyslové vnímání, schopnost řešit problémy, týmovou práci a koordinaci při procházení bludištěm pomocí světelných signálů.

Doba trvání: 30-45 minut

Organizační forma činnosti: Individuální nebo skupinová práce (1-4 studenti)

Cílová věková skupina: 6-10 let

Pomůcky:

- Velká podlahová podložka nebo lepicí páska k vyznačení bludiště na zemi (případně lze k vyznačení bludiště použít lepenkové krabice).
- Barevné karty se symboly (šipkami) nebo barevné svítilny pro směrové pokyny.
- Drobné rekvizity (např. vlajky, plyšové hračky nebo předměty) k označení kontrolních bodů.
- Volitelně: hudba na pozadí se silnými basy nebo reproduktor, který vytváří vibrace podlahy pro další smyslové vjemy.
- Časovač pro sledování délky aktivity.

Pokyny:

- Vytvořte na podlaze bludiště pomocí lepicí pásky nebo kartonových krabic. Složitost přizpůsobte věku a úrovni dovedností dětí.
- Pomocí vlaječek nebo malých rekvizit označte v bludišti konkrétní kontrolní body, kde budou probíhat určité činnosti.
- Jeden žák z týmu je vybrán, aby prošel bludištěm, aniž by se podíval na podlahu. Musí se spoléhat na vedení svých spoluhráčů. Ostatní členové týmu dostanou každý barevnou svítilnu nebo kartu, kterou budou signalizovat směr:

Zelená → Jdi vpřed

Červená → Zastav

Žlutá → Odboč vpravo

Modrá → Odboč vlevo

Fialový → Zvedni (vezmi)

- Tým používá své svítilny nebo karty, aby žáka provedl bludištěm.
- Volitelné výzvy:
 - Žák může také sbírat drobné hračky umístěné podél cesty
 - Spoluhráči, kteří vedou, mohou rozsvícením a zhasínáním světel indikovat počet kroků, které je třeba udělat před dalším pokynem.
 - Pokud žáci šlápnu na pásku, tým přijde o body (k celkovému času se připočte 5 sekund).
- Jednodušší verze:

Co-funded by
the European Union

- Na odbočkách umístěte vlaječky, které pomohou týmu koordinovat, kdy přepnout signály
- Každému týmu se měří čas. Vyhrává tým s kratším časem.

Tipy pro pedagogy:

- Pochvalte děti za úspěšné sledování pokynů a procházení bludištěm.
- Zajistěte, aby v prostoru bludiště nebyla žádná nebezpečí ani ostré hrany.
- Upravte aktivitu podle zapojení dětí a úrovně jejich dovedností.

PŘÍLOHA:

- Kategorie: Kategorie pro hodnocení smyslového vnímání, řešení problémů a koordinačních dovedností.
- Šablony labyrintů: Šablony jednoduchých a složitých bludišť.
- Vizuální průvodci: Vytisknuté karty se symboly (např. šipky, světla a vibrace) pro lepší orientaci.

Kategorie:

Kritéria	Vynikající (4)	Dobrý (3)	Vyhovující (2)	Potřebuje zlepšení (1)
Smyslové vnímání	Přesně reaguje na všechny světelné a vibrační signály.	Správně reaguje na většinu pokynů.	Občas rozpozná náznaky, ale potřebuje vedení.	Má potíže s rozpoznáváním signálů a potřebuje výraznou pomoc.
Koordinace a pohyb	V bludišti se pohybuje plynule a s jistotou.	Dobře se pohybuje, ale občas zaváhá.	Určité potíže s udržením rovnováhy nebo směru.	Má potíže s pohybem a často potřebuje pomoc.
Zapojení a účast	Po celou dobu se plně zapojil a byl nadšený.	Zapojení s občasným rozptýlením.	Účastní se, ale potřebuje povzbudit.	Projevuje malý zájem nebo se vyhýbá účasti.

Šablony labyrintů:

Webové stránky s bezplatnými ukázkami šablon bludiště:

<https://www.yourtherapysource.com/blog1/2022/11/07/simple-mazes/>.

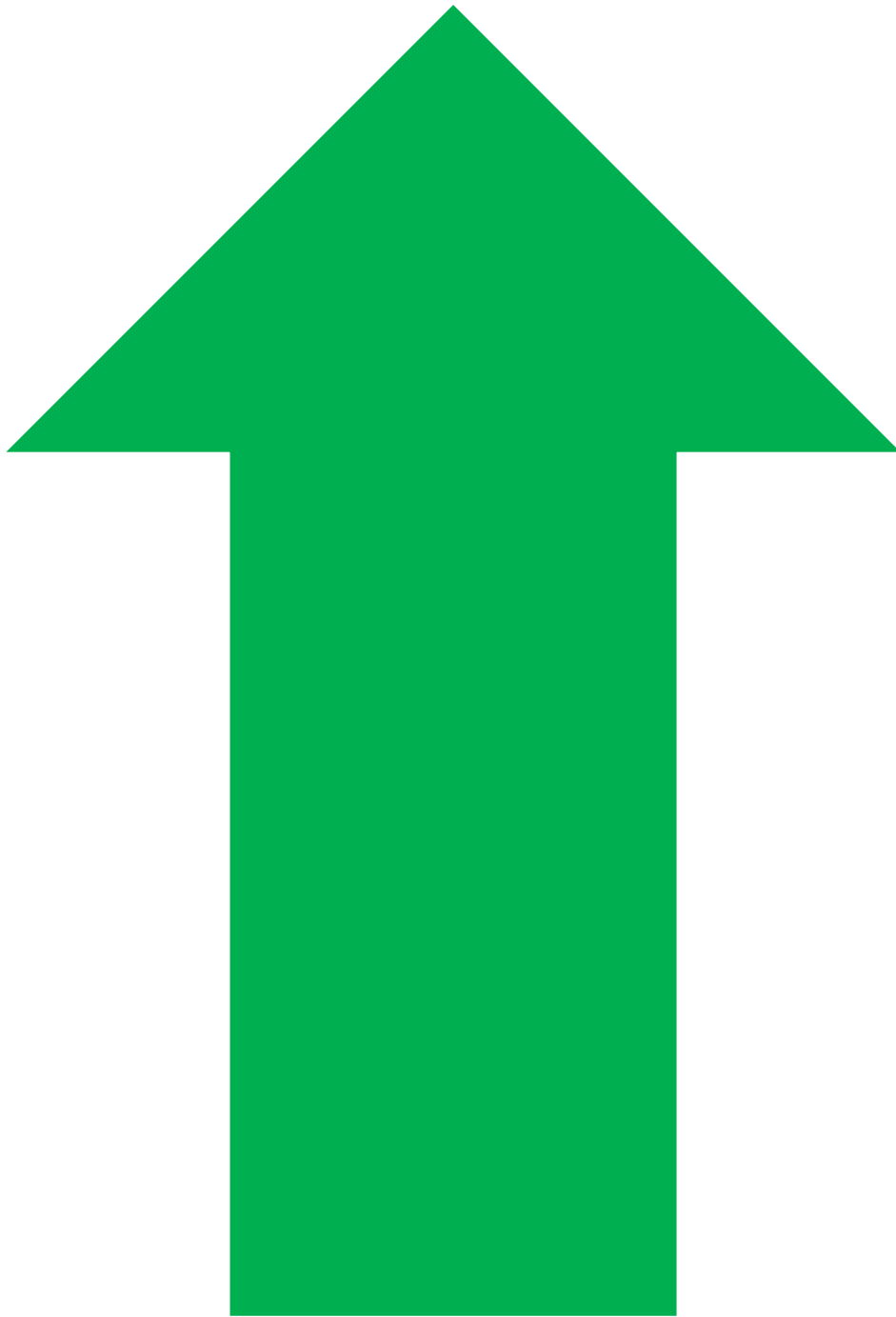
Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Vizuální karty:

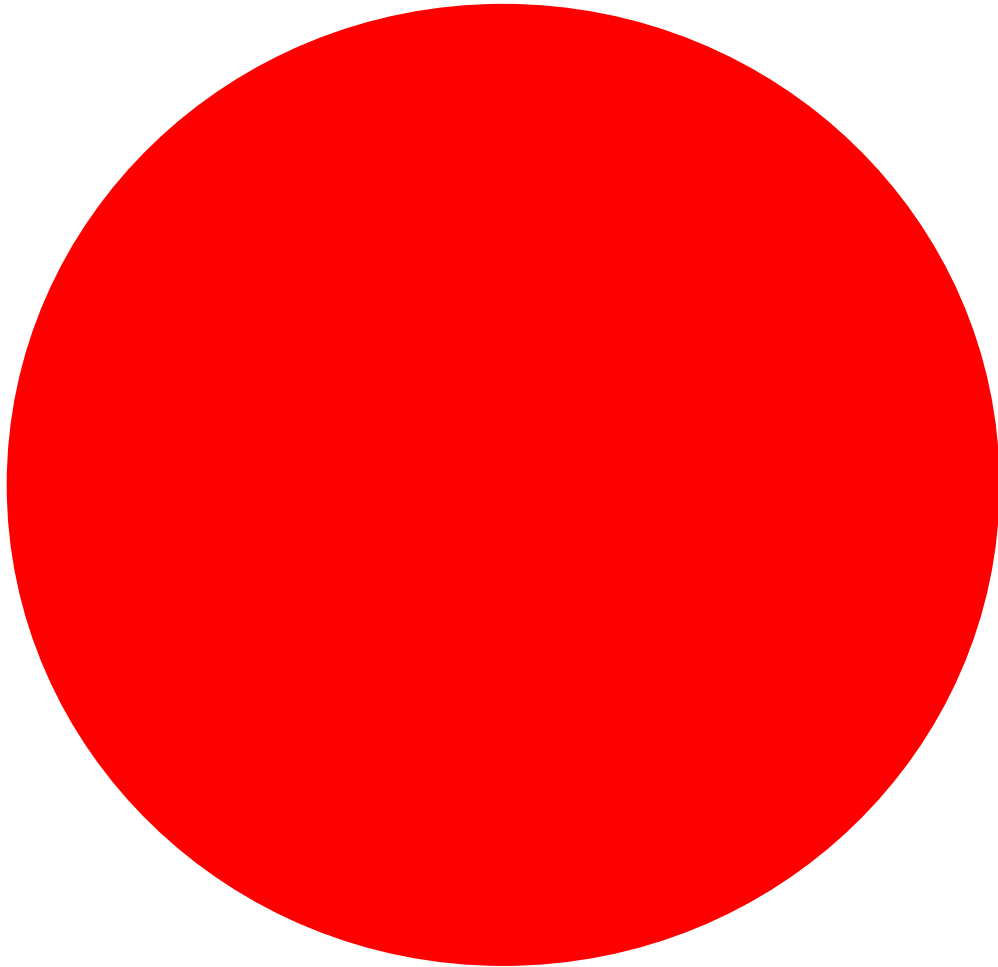
Vytiskněte si tyto karty a použijte je místo svítilen.

Co-funded by
the European Union

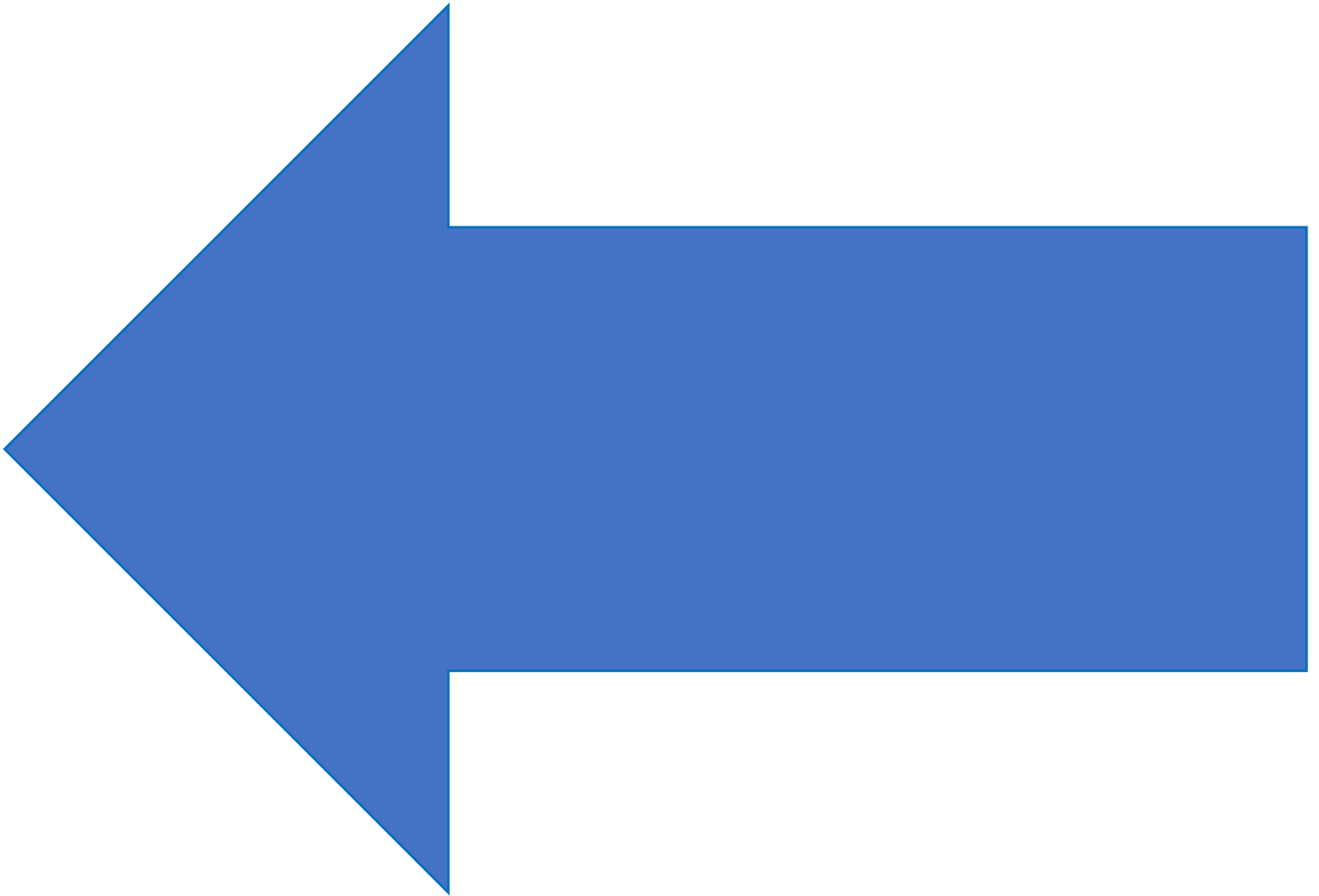
Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Co-funded by
the European Union

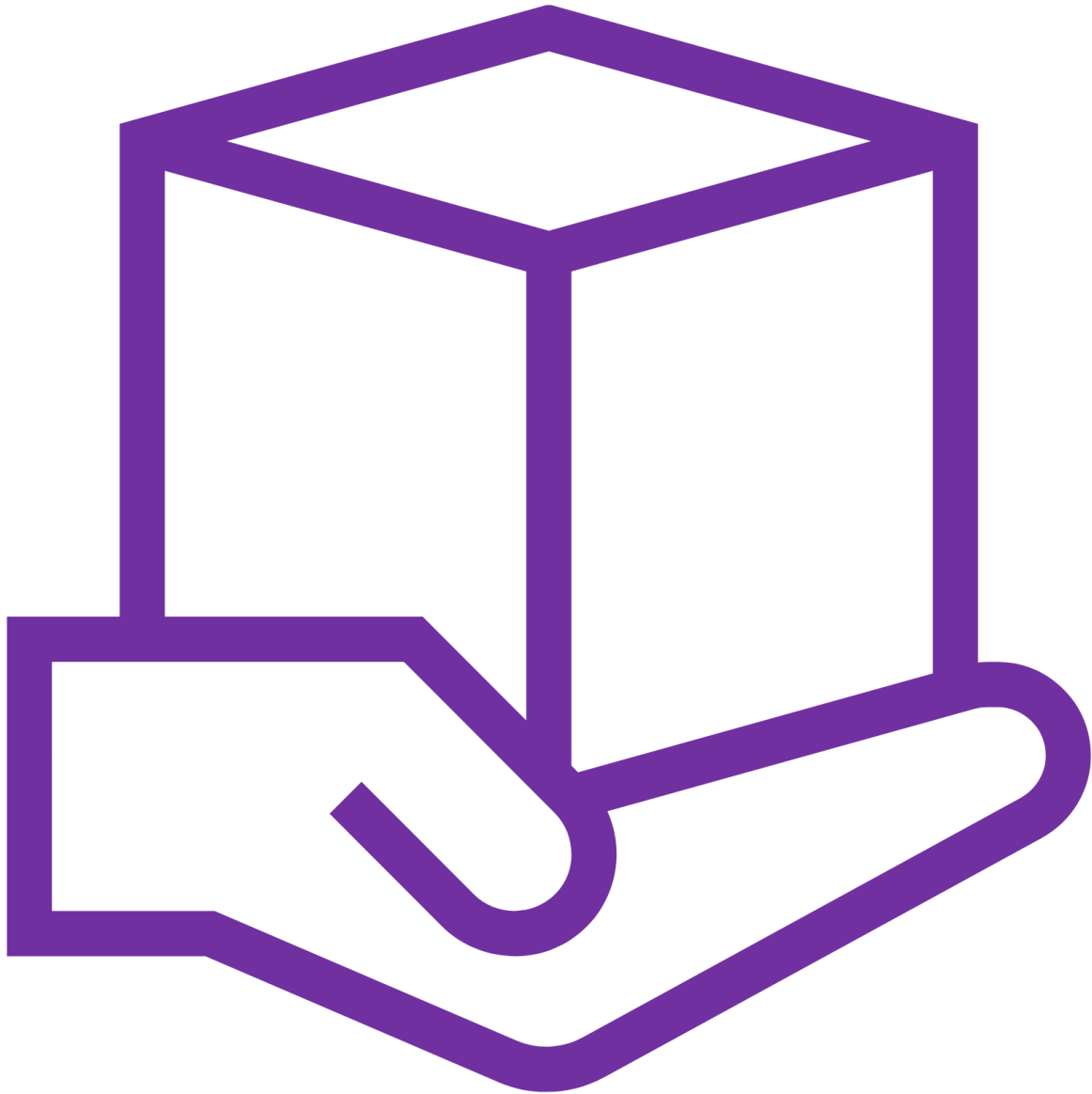
Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.

Partneři projektu:

Center for Social
Innovation

Institut
EVROPSKÝCH
PROFESNÍCH
STUDIÍ

The
Grammar
School
Nicosia

SOCIAL
ENTERPRISES

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nemohou nést odpovědnost.